

uden at man dog var sikker paa, at den Maade, man vilde gaa frem paa, var den rette. — Gaar jeg nu over til „Universitetet“, da kommer jeg først til Forslaget under Nr. 76 angaaende Kommunitetets Bidrag til Universitetet. Der er nu om dette Forslag allerede sagt saa Meget af den ærede foregaaende Taler, som jeg kan slutte mig til, at jeg ogsaa om dette Punkt maa kunne fatte mig kort. Naar der er sagt, at der fra Ministeriets Side endog var viist Smødekommen mod en tidligere Afgjørelse her i Thinget i samme Retning som den foreslaaede, derved, at Ministeriet i Genhold til en Beslutning, der toges i sidste Samling, lod Universitetets Underbalance bæres af selve Universitetets Kapitalformue, ja, saa er det ganske vist, at dette er sket; men det var meget imod mit Ønske og imod mine Udtalelser, at det skete. Naar jeg desuagtet er gaaet ind derpaa, saa har det kun været paa Grund af den Erkjendelse fra min Side, at man efter hele den Stilling, der var kommen frem, ikke kunde vente nogen Forandring i den tagne Beslutning, i Forbindelse med Erkjendelsen af det dog i og for sig fra en vis Side Naturlige i, at en Underbalance bæres af vedkommende Institution selv. Jeg maa desuden sige til som Noget, jeg allerede dengang udtrykkelig udtalte, at det skete under den Forudsætning, at man gik ud fra, at man vilde vende tilbage til den Tilstand, der har fundet Steb, ikke alene under vor absolute Regjeringsform, men ogsaa senere i vort konstitutionelle Liv, den Tilstand nemlig, som i 30 Aar har været betegnende for Forholdet mellem Kommunitetet og Universitetet, og som har bestaaet i, at den første af disse Institutioner har ydet den sidste et fast, aarligt Tilskud. Det var dette, som jeg gik ud fra, og som gjorde, at jeg troede, at man ikke burde gjøre nogen Banfskelighed ved at gaa ind paa den dengang tagne Beslutning. Men hvorledes man end stiller Sagen, er det umuligt Andet, end at en saadan Fremgangsmaade som den, man nu vil følge lige over for Universitetet, maa gjøre et meget pinligt og smerteligt Indtryk og af Mange i alt Fald i høj Grad vil blive misfjendt. Det er umuligt at bringe Folk til at forstaa, at det sker af Hensyn til Bosteringen, thi denne er sandelig saa simpel og let, at det umulig kan være nogen Banfskelighed ved at gjøre Forandring for 1 Daler end sige for mindre endnu. Det er altsaa ikke dette, som der kan siges at være Grunden; men paa den anden Side maa det dog ogsaa siges, at der netop for Tiden foreligger en bestemt Opfordring til ikke at gaa frem med en saadan Rigorisme mod Universitetet. Det blev oplyst af den ærede foregaaende Taler, at Universitetet for næste Aar vil faae en Underbalance af 122,000 Rd., hvilket i Forbindelse med de 10,000 Rd., som kommer til for den botaniske Have, vilde udgjøre 132,000 Rd., medens man paa samme Tid opfører et

Overflud for Kommunitetet af 61,000 Rd., som vilde blive forøget med 12,000 Rd., dersom man fulgte det Forslag, som er stillet fra Flertallets Side. Det vilde da være befynderligt, om man skulde finde det billigt at negte paa Finansloven at vende tilbage til det Tilskud, som har bestaaet i en meget lang Række af Aar, siden det normale Forhold imellem Universitetet og Kommunitetet blev givet i 1844. Jeg siger, at det vilde være befynderligt, om man vilde negte dette, efter at man har lagt den overordentlige Byrde, som det er at udrede disse betydelige Bølsb til den botaniske Have, over paa Universitetet, og samtidig med, at man ser, at Universitetet har den største Møje med at kunne naae til at fyldestgjøre de Krav, som stilles til det. Disse Krav forøges jo navnlig særdeles betydelig ved den botaniske Have, idet man her har opført en Forhøjelse af 10,000 Rd. for næste Aar, samtidig med, at man finder, at det vilde være ønskeligt at faae flere personlige Kræfter til Universitetet. Jeg tror virkelig, at dette vilde være en Stilling, som det vilde være meget uheldigt at indtage fra Folkethingets Side, og jeg tror heller ikke, at man vil holde fast ved den. — Om Forslaget under Nr. 47, vedrørende Examenskommissioner, skal jeg ikke komme ind paa nogen almindelig Forhandling. Den ærede Ordfører udtalte sig noget udførligt derom, og efter min Stilling samt efter de mange Maader, hvorpaa jeg tidligere har haft med denne Sag at bestille, kan han jo ikke tvivle om, at jeg ogsaa vilde kunne udtale mig udførligt derom til en Gjendrivelse af hans Udtalelser. Det er af den Slags Sager, som se fortræffelige ud, naar man belyser dem fra den ene Side, men som, set fra den anden Side, ville vise sig paa en ganske anden Maade. Vi kunne let blive enige om, at det var ønskeligt, at der blev naaet den størst mulige videnskabelige Frihed baade hos Lærerne og hos Eleverne med Hensyn til de Fordringer, som stilles til dem, og med Hensyn til, at de sidste ikke skulde komme ind under for stor Vang eller overlæseses med for mange Detailler; men Spørgsmaalet er jo, hvorvidt disse Mangler kunne afhjælpes ved Examenskommissioner, og om der ikke derved vilde komme andre Ulemper frem, samt navnlig om Betingelserne for Dannelsen af saadanne Kommissioner ere til Stebe. Naar man f. Ex. vilde sige, at det skulde være eiendommeligt for den nuværende Examinationsmaade, at den havde en slavisk Karakter, og at dette vilde falde bort, naar man fik Examenskommissioner, saa er der mange Andre, som have en ganske anden Opfattelse. Paa andre Steder, hvor noget Saadant er prøvet, er man netop kommen til Erkjendelse af, at Examenskommissioner fortrinnsvis give Anledning til en saadan Examinationsmaade, idet det ikke kan undgaa, at den Situation undertiden fremkommer, at Examenskommissionerne ere lige saa bange for